

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Факультет фінансів та обліку
Кафедра фінансових технологій та банківського бізнесу

БАБІЙ Олег Михайлович

Вплив інновацій на інвестиційну діяльність банку

спеціальність: 072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
освітньо-професійна програма – Банківська справа
Кваліфікаційна робота

Виконав студент групи
ФБСм-21
О.М. Бабій

Науковий керівник:
к.е.н., доцент, Б. Г. Сенів

Кваліфікаційну роботу

Допущено до захисту:

«___» _____ 20 ___р.

Завідувач кафедри

_____ О. В. Кнейслер

ТЕРНОПІЛЬ – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ	6
1.1. Сутність інновацій у банківській сфері та їх класифікація.....	6
1.2. Інвестиційна діяльність та її взаємозв'язок з інноваційними процесами у банківській сфері.....	11
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ВПЛИВУ ІННОВАЦІЙ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ УКРАЇНИ	18
2.1. Сучасний стан інноваційного розвитку банківського сектору України..	18
2.2. Аналіз впливу цифрових та фінтех-інновацій на структуру і динаміку банківських інвестицій.....	24
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙ.....	31
3.1. Формування інноваційної стратегії банку в умовах цифровізації економіки.....	36
3.2. Впровадження фінтех-інструментів для активізації інвестиційної діяльності.....	41
ВИСНОВКИ.....	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасний етап розвитку світової фінансової системи характеризується глибокими структурними трансформаціями, зумовленими прискореним впровадженням інноваційних технологій. Під впливом процесів цифровізації, автоматизації та диджиталізації бізнес-моделей банки вимушені переглядати традиційні підходи до управління активами, інвестиційними ресурсами та ризиками. Інновації стають не лише інструментом технологічного оновлення, а й ключовим чинником формування конкурентних переваг і забезпечення фінансової стійкості банківського сектору. У сучасних умовах банківські установи відіграють провідну роль у формуванні інвестиційного потенціалу національної економіки. Водночас ефективність їх інвестиційної діяльності залежить від здатності адаптуватися до технологічних змін, впроваджувати нові фінансові продукти, використовувати цифрові платформи та оптимізувати бізнес-процеси за допомогою фінтех-інструментів. Інновації в банківській сфері охоплюють широкий спектр напрямів - від упровадження штучного інтелекту й блокчейн-технологій до розвитку відкритого банкінгу (Open Banking), систем миттєвих платежів і цифрових валют центральних банків.

Проблематика впливу інновацій на інвестиційну та загалом інноваційну діяльність банків залишається одним із пріоритетних напрямів досліджень вітчизняних науковців. Значний внесок у вивчення теоретичних засад і практичних механізмів розвитку електронних банківських сервісів зробили такі українські економісти, як Б. Андрушків, Н. Бабич, Л. Герасименко, А. Кузьменко, М. Шульга, І. Шевченко та інші.

У працях зазначених учених увага приділяється основним аспектам цифрової трансформації банківського сектору, зокрема зміцненню систем кіберзахисту, удосконаленню віддалених каналів обслуговування клієнтів, а також модернізації внутрішніх бізнес-процесів шляхом упровадження цифрових платформ та інноваційних технологій електронного банкінгу. Сформульовані ними наукові підходи слугують концептуальною та методологічною базою для

подальшого розвитку інноваційного потенціалу банківських установ України, підвищення їх технологічної конкурентоспроможності та інтеграції національної фінансової системи у світовий цифровий простір.

Значний внесок у вивчення впливу інновацій на інвестиційну діяльність банків зроблено також зарубіжними дослідниками. У працях Л. Осей, І. Мутамбік, А. Папатома, В. Дезема, Н. Целе та інші, які вивчають особливості розвитку електронних банківських послуг, цифрових платформ і фінтех-екосистем. Науковці наголошують, що інноваційні технології створюють передумови для формування нових бізнес-моделей банків, підвищення інвестиційної привабливості фінансових установ та інтеграції їх у глобальний цифровий простір.

Узагальнюючи наукові підходи зарубіжних і українських авторів, можна зробити висновок, що інновації виступають ключовим чинником підвищення ефективності банківської діяльності, стимулюють розвиток інвестиційного потенціалу банків і сприяють посиленню їх конкурентоспроможності на світовому фінансовому ринку.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є обґрунтування теоретичних засад і практичних напрямів підвищення ефективності інвестиційної діяльності банку шляхом упровадження інноваційних рішень. Для досягнення поставленої мети передбачається вирішити такі завдання:

- проаналізувати сутність і класифікацію інновацій у банківській діяльності;
- дослідити сучасний стан інноваційного розвитку банківського сектору України;
- оцінити інвестиційну активність провідних банків та визначити фактори її зростання;
- виявити вплив фінтех-інновацій на структуру й динаміку банківських інвестицій;
- розробити рекомендації щодо вдосконалення інноваційної стратегії банку в умовах цифрової трансформації економіки.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є інвестиційна діяльність банківських установ України. Предметом дослідження - вплив інноваційних технологій на ефективність і результативність інвестиційної політики банків.

Методи дослідження. У процесі дослідження застосовано комплекс взаємодоповнювальних наукових методів, зокрема, діалектичний та системний підходи - для виявлення сутності інновацій у банківській діяльності та їхнього місця у фінансовій системі, аналіз і синтез - для дослідження структури й динаміки інвестиційної активності банків, порівняльний метод - для зіставлення інноваційно-інвестиційних процесів у різних банках України, економіко-статистичні методи - для оцінювання показників інвестиційної ефективності та інноваційного розвитку, метод узагальнення - для формування висновків і пропозицій щодо підвищення ефективності інвестиційної діяльності на основі інновацій, графічний і табличний методи - для візуалізації отриманих результатів і демонстрації взаємозв'язків між показникам

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання розроблених підходів для удосконалення інвестиційної політики банків, оптимізації структури активів, підвищення ефективності управління ризиками та зміцнення конкурентних позицій фінансових установ у цифровому середовищі.

Апробація результатів роботи Основні положення роботи апробовано у виступах на студентських наукових конференціях та опубліковано у збірнику студентських наукових праць «Актуальні питання теорії і практики фінансових ринків, банківської справи та фінансового менеджменту» (Тернопіль: ЗУНУ, 2025).

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 48 сторінок друкованого тексту, містить 3 таблиці, 2 рисунки та 40 наукових джерел

РОЗДІЛІ

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ

1.1. Сутність інновацій у банківській сфері та їх класифікація

У сучасних умовах трансформації фінансової системи інновації виступають ключовим чинником підвищення конкурентоспроможності банків і забезпечення їх стійкого розвитку. Банківські інновації можна розглядати як процес створення, впровадження та комерційного використання нових фінансових продуктів, послуг, технологій або організаційних рішень, що сприяють підвищенню ефективності діяльності фінансової установи, поліпшенню якості обслуговування клієнтів та зростанню ринкової вартості банку.

Загалом, інновації у банківській сфері є результатом цілеспрямованої інтелектуальної діяльності, спрямованої на адаптацію банку до змін зовнішнього середовища, розвитку цифрових технологій, посилення фінансової безпеки та розширення можливостей для клієнтів. Вони поєднують у собі як технічні рішення (нові інформаційні системи, мобільні платформи, автоматизовані процеси), так і організаційно-економічні зміни (нові бізнес-моделі, методи управління ризиками, системи клієнтського сервісу тощо).

Особливість банківських інновацій полягає у їхній нематеріальній природі: на відміну від промислових інновацій, вони здебільшого втілюються у формах знань, алгоритмів, технологічних платформ чи фінансових інструментів. Водночас такі інновації мають значний мультиплікативний ефект, оскільки підвищують рівень цифрової інтеграції банків, прискорюють рух фінансових потоків і знижують транзакційні витрати.

Для системного розуміння інноваційних процесів у банках важливо розглянути їх класифікацію за різними ознаками.

1. За напрямом реалізації.

- *Продуктові інновації* – створення нових банківських продуктів і послуг (інтернет-банкінг, мобільні додатки, платіжні картки з розширеним функціоналом, віртуальні рахунки, криптогаманці тощо).
  - *Технологічні інновації* – упровадження нових інформаційних систем, технологій big data, штучного інтелекту, блокчейну, біометричної ідентифікації клієнтів.
  - *Організаційно-управлінські інновації* – удосконалення структури управління, систем ризик-менеджменту, CRM-технологій, моделі діджитал-банку.
  - *Маркетингові інновації* – використання нових стратегій просування фінансових продуктів, персоналізація послуг, розвиток омніканальних комунікацій із клієнтами.
2. За джерелом виникнення.
- *Внутрішні інновації* – розроблені безпосередньо в межах банку його підрозділами.
  - *Зовнішні інновації* – запозичені або придбані у фінтех-компаній, стартапів, IT-партнерів.
3. За ступенем новизни.
- *Радикальні (революційні)* – суттєво змінюють спосіб здійснення банківських операцій (наприклад, повна цифровізація обслуговування або впровадження штучного інтелекту в кредитний скоринг).
  - *Інкрементальні (еволюційні)* – спрямовані на поступове вдосконалення існуючих процесів чи продуктів (наприклад, оновлення мобільного додатку чи поліпшення онлайн-інтерфейсу клієнта).
4. За економічним ефектом.
- *Зниження витрат* (автоматизація операцій, оптимізація процесів, зменшення чисельності операційного персоналу).

- *Збільшення доходів* (нові джерела прибутку від цифрових сервісів, платіжних систем, інвестиційних платформ).
- *Підвищення лояльності клієнтів* (через індивідуалізацію обслуговування, зручність і швидкість операцій).

5. За сферою впливу.

- *Внутрішньосистемні інновації* – спрямовані на вдосконалення внутрішніх бізнес-процесів банку.
- *Зовнішньосистемні інновації* – змінюють взаємодію банку з клієнтами, партнерами, ринковим середовищем.[4,с.15]

Отже, інновації у банківській сфері - це не лише технологічне оновлення, а комплексна трансформація фінансової установи, що охоплює організаційні, економічні, управлінські та клієнтські аспекти її діяльності. Вони формують основу для розвитку інвестиційної активності банків, підвищення ефективності капіталовкладень і забезпечення довгострокової стійкості банківської системи загалом.

На наш погляд, ринок інноваційного інвестування має характеризуватися високим рівнем адаптивності, гнучкості та оперативної реакції на зміни у зовнішньому середовищі. Його функціонування повинно відповідати ключовим векторним тенденціям розвитку національної економіки, зокрема:

- враховувати загальні макроекономічні зрушення, що відбуваються під час переходу держави до інноваційної моделі зростання,
- відображати потенціал інвестиційно-ресурсної бази, який визначає можливості фінансування інноваційних проєктів,
- бути чутливим до тенденцій інноваційних трансформацій, які формуються під впливом ринкових механізмів саморегулювання,
- узгоджуватися зі змістом, масштабами та строками реалізації державних заходів регуляторного впливу, зокрема у сферах грошово-кредитної, соціальної, структурно-інвестиційної, податкової та зовнішньоекономічної політики, а також процесів приватизації.

• На рисунку 1.1 наведено основні чинники, які, на думку автора, мають визначальний вплив на стан і динаміку розвитку ринку інноваційного інвестування.

Рис. 1.1. Процес кругообігу інноваційно орієнтованих інвестиційних ресурсів[5]

На рисунку 1.1 наведено основні чинники, які, на думку автора, мають визначальний вплив на стан і динаміку розвитку ринку інноваційного інвестування. До них належать економічні, інституційні, фінансові, технологічні та соціальні фактори, що у взаємодії формують середовище функціонування інноваційно-інвестиційних процесів. Зокрема, економічні фактори відображають макроекономічну стабільність, рівень інфляції, доступність кредитних ресурсів, інвестиційний клімат та обсяги внутрішніх заощаджень. Інституційні фактори охоплюють ефективність регуляторної політики держави, рівень захисту прав

інвесторів, прозорість фінансових ринків та узгодженість нормативно-правової бази з міжнародними стандартами. Фінансові фактори визначають здатність банків та інших фінансових посередників акумулювати ресурси для підтримки інноваційних проєктів, а також ефективність механізмів венчурного фінансування й державно-приватного партнерства. Технологічні фактори охоплюють ступінь розвитку цифрової інфраструктури, поширення фінтех-платформ, рівень автоматизації банківських процесів та впровадження інноваційних рішень у сфері управління інвестиціями. Не менш важливими є соціальні фактори, серед яких - рівень інноваційної культури суспільства, готовність споживачів і бізнесу до використання нових фінансових технологій, а також якість людського капіталу, що забезпечує реалізацію інноваційних стратегій. Узгоджена дія зазначених чинників визначає інтенсивність, спрямованість і результативність розвитку ринку інноваційного інвестування, формуючи передумови для підвищення конкурентоспроможності національної економіки та зміцнення фінансової стійкості банківського сектора.

Досліджуваний ринок являє собою багатокomпонентну систему руху інвестиційних ресурсів, кругообіг яких є невід'ємною складовою загального процесу обігу капіталу у грошовій формі. Саме цей механізм забезпечує перетворення фінансових потоків у джерело інвестування інноваційного сектору економіки, сприяючи ефективному розподілу коштів і формуванню доходу на основі реалізації інноваційних проєктів. У цьому процесі банківські установи відіграють ключову роль, оскільки саме вони виступають основними посередниками між суб'єктами, які формують інвестиційні ресурси, та тими, хто потребує фінансування для реалізації інноваційних проєктів. Банки акумулюють тимчасово вільні грошові кошти, трансформують їх у довгострокові інвестиційні активи та забезпечують цільове спрямування капіталу в найбільш перспективні напрями інноваційної діяльності.

Завдяки розвитку фінансових технологій, цифрових платформ і нових форм кредитування банки здатні оптимізувати процес відбору інноваційних проєктів, підвищити ефективність управління ризиками та забезпечити

прозорість інвестиційних потоків. Таким чином, вони не лише підтримують стабільність ринку інноваційного інвестування, а й сприяють активізації інноваційного потенціалу економіки, забезпечуючи сталий економічний розвиток. [4,с.17]

Отже, ринок інноваційного інвестування є складною, динамічною системою, у якій поєднуються фінансові, інституційні та технологічні складові. Його ефективне функціонування залежить від узгодженої взаємодії державних регуляторів, банківських установ, інвесторів та підприємницького сектору. Впровадження інновацій у фінансову сферу, зокрема розвиток фінтех-рішень і цифрових платформ, сприяє підвищенню прозорості та швидкості інвестиційних процесів, а також розширює можливості залучення капіталу в інноваційні галузі. Банки, виконуючи роль ключових фінансових посередників, забезпечують трансформацію заощаджень у продуктивні інвестиції, сприяючи структурній модернізації економіки. Таким чином, розвиток ринку інноваційного інвестування є важливою умовою формування конкурентоспроможної, стійкої та технологічно оновленої національної економіки.

1.2. Інвестиційна діяльність та її взаємозв'язок з інноваційними процесами у банківській сфері

Інвестиційна діяльність банку є складовою його фінансово-економічної стратегії та відображає спрямування ресурсів на формування доходів у майбутньому. На відміну від звичайних кредитних операцій, банківські інвестиції орієнтовані не лише на короткострокову ліквідність, а й на створення довгострокової вартості через участь у капіталі, цінних паперах, інноваційних проєктах та інших інструментах розміщення коштів.

З теоретичного погляду, поняття «інвестиційна діяльність банку» має багатовимірний характер, що зумовлює наявність різних наукових підходів до його трактування.

Економічний підхід. У межах цього підходу інвестиційну діяльність розглядають як процес розміщення тимчасово вільних коштів банку в дохідні

активи з метою отримання прибутку при прийнятному рівні ризику. Економічний зміст інвестицій полягає у перетворенні фінансових ресурсів у форми капіталу, здатні приносити додану вартість. Така діяльність спрямована на підтримання рівноваги між прибутковістю, ліквідністю та ризиком, що є базовими критеріями ефективності банківського менеджменту.

У межах економічного підходу інвестиції можуть здійснюватися у державні цінні папери, корпоративні облігації, акції підприємств, інвестиційні фонди, нерухомість, а також у внутрішні інноваційні проекти, пов'язані з технологічним розвитком самого банку.

Фінансово-аналітичний підхід. Цей підхід акцентує увагу на ролі банку як професійного інвестора і фінансового посередника. Інвестиційна діяльність трактується як управління інвестиційним портфелем, що включає формування, диверсифікацію, оцінку ризиків і дохідності окремих фінансових інструментів. Банки, володіючи аналітичною базою та доступом до ринкової інформації, виступають ключовими гравцями на фондовому ринку, впливаючи на вартість капіталу та динаміку фінансових потоків. Фінансово-аналітичний підхід також передбачає активне використання математичних моделей, таких як модель САРМ, для оптимізації структури інвестицій та досягнення стратегічних цілей прибутковості.

Інституційний підхід. Згідно з цим підходом, інвестиційна діяльність банків є частиною інституційної архітектури фінансової системи. Вона визначається взаємодією банків з регулятором, державними органами, корпоративним сектором і фінансовими ринками. Ефективність інвестиційної активності залежить від рівня правового захисту інвесторів, стабільності грошово-кредитної політики, розвитку фінансових інновацій і довіри до банківської системи. У межах інституційного підходу особлива увага приділяється ролі державного регулювання та нормативної бази, які визначають допустимі напрями, обсяги і методи банківських інвестицій. Банки, дотримуючись принципів пруденційного нагляду, формують інвестиційні портфелі з урахуванням вимог до капіталу, ліквідності та ризиків.

Інноваційно-цифровий підхід. Сучасна банківська система дедалі більше орієнтується на використання інновацій як інструменту активізації інвестиційної діяльності. У цьому контексті інвестиції банків охоплюють не лише традиційні фінансові інструменти, але й вкладення в фінтех-рішення, штучний інтелект, блокчейн-технології, електронні платформи тощо. Цифрові інновації змінюють структуру активів, підвищують швидкість ухвалення інвестиційних рішень і забезпечують нові форми взаємодії з клієнтами та ринком. Банки, що інтегрують цифрові інновації у свою інвестиційну політику, отримують змогу не лише підвищити ефективність розміщення капіталу, але й зменшити операційні витрати, покращити прогнозування ризиків і збільшити прибутковість у середньостроковій перспективі. [6,с.71]

Отже, інвестиційна діяльність банку є багатограним процесом, у якому поєднуються економічні, фінансові, інституційні та інноваційно-цифрові аспекти. Її ефективність визначається здатністю банку раціонально поєднувати прибутковість і безпеку, а також адаптуватися до технологічних змін, регуляторних вимог і потреб клієнтів. У сучасних умовах цифрової трансформації саме інноваційний потенціал стає ключовим фактором розвитку інвестиційної активності банків і підвищення конкурентоспроможності фінансового сектору.

Інноваційна діяльність банків тісно взаємопов'язана з їх інвестиційною активністю, оскільки саме інновації визначають нові напрями капіталовкладень, змінюють структуру активів і формують стратегічні переваги у конкурентному середовищі. У сучасних умовах цифровізації фінансової системи інновації виступають не лише інструментом модернізації банківських операцій, а й каталізатором інвестиційних процесів, що забезпечують підвищення прибутковості, зниження ризиків і розширення ринку банківських послуг.

Таблиця 1.1 демонструє, що впровадження інноваційних технологій в інвестиційну діяльність банків доцільно розглядати як формування єдиного цифрового контуру інвестиційного менеджменту, який охоплює аналіз ринку, прийняття рішень, виконання угод і безперервний моніторинг ризиків та

Таблиця 1.1

Впровадження інновацій в інвестиційну діяльність банків[22]

Інновацій на технологія	Сутність і функціональне призначення	Етап інвестиційного циклу, де дає найбільший ефект	Практичне застосування в інвестиційній діяльності банку	Очікувані переваги	Потенційні ризики/обмеження	KPI для оцінки результативності
Big Data та розширена аналітика	Обробка великих масивів структурованих і неструктурованих даних для прогнозів і виявлення закономірностей	Аналіз ринку, відбір активів, моніторинг	Побудова моделей поведінки ринків, сегментація інвестклієнтів, оцінка трендів	Підвищення точності прогнозів, швидкість ухвалення рішень	Якість даних, ризик хибних висновків, висока вартість інфраструктури	Точність прогнозів, скорочення часу аналітики, приріст доходності портфеля
Штучний інтелект / машинне навчання (AI/ML)	Самонавчальні моделі для прогнозування цін, ризику, дефолтів, оптимізації портфеля	Оцінка ризиків, оптимізація портфеля, раннє попередження	Скоринг інвестпроектів, прогноз ставок/доходності, алгоритми ребалансування	Ризик-скориговане підвищення доходності, автоматизація	Непрозорість моделей, модельний ризик, потреба в контролі та валідації	RAROC портфеля, зниження втрат, частка автоматизованих рішень
Robo-advisory	Автоматизоване формування інвестицій для клієнтів	Клієнтський сервіс, продаж інвестпродуктів	Підбір портфельів для роздрібних та МСБ-клієнтів на основі профілю ризику	Зростання комісійних доходів, масштабованість	Регуляторні вимоги, репутаційні ризики при помилкових рекомендаціях	Fee income, кількість активних інвестклієнтів, рівень утримання
Blockchain / DLT	Розподілені реєстри для прозорих транзакцій і обліку прав власності	Облік, кліринг, зниження операційних витрат	Токенізація активів, підвищення прозорості операцій, контроль походження активів	Зменшення операційного ризику, прискорення розрахунків	Правова невизначеність, інтеграційні витрати	Скорочення часу розрахунків, зниження операційних витрат
Токенізація фінансових активів	Перетворення прав на активи у цифрові токени	Структурування інструментів, залучення інвесторів	Нові форми інвестпродуктів, дрібномасштабний доступ до активів	Розширення ринку інвесторів, ліквідність	Регуляторні обмеження, технологічні ризики	Обсяг токенизованих продуктів, кількість інвесторів
Хмарні технології (Cloud)	Гнучка IT-інфраструктура для масштабування аналітики і сервісів	Аналітика, зберігання даних, цифрові канали	Швидке розгортання інвестаналітики, моделей ризику	Зменшення витрат на інфраструктуру, швидкість впровадження	Ризики безпеки, вимоги до захисту даних	Вартість IT на 1 операцію, час запуску нових сервісів

дохідності. Найбільший ефект забезпечують рішення, що підсилюють портфельну логіку управління та ризик-скориговану оцінку результатів (AI/ML, Big Data, BI, RegTech), оскільки вони підвищують точність прогнозів,

скорочують часові лаги в ухваленні інвестиційних рішень і знижують ймовірність концентраційних та процентних ризиків. Поряд із цим технології клієнтського рівня (robo-advisory, цифрові інвестплатформи) сприяють диверсифікації доходів через розвиток комісійної моделі, а DLT та токенизація створюють підґрунтя для появи нових інструментів і підвищення прозорості ринку. Водночас технологічна модернізація потребує посиленого управління модельними, кібернетичними та регуляторними ризиками, що актуалізує необхідність інтеграції інновацій із системою корпоративного управління, ALM та внутрішнім контролем.

Впровадження інноваційних технологій створює нові можливості для диверсифікації інвестиційного портфеля та підвищення рентабельності операцій. Зокрема, цифрові платформи дають змогу банкам здійснювати аналіз інвестиційних ризиків на основі великих даних (Big Data), використовувати алгоритми штучного інтелекту для прогнозування ринкових трендів та автоматизувати прийняття рішень щодо розміщення капіталу. Інноваційна складова формує стратегічну основу для інвестиційної політики банку. Наприклад, розвиток фінтех-рішень і систем дистанційного обслуговування сприяє зменшенню витрат на операційну діяльність, що звільняє додаткові ресурси для інвестицій. У свою чергу, впровадження цифрових інструментів управління ризиками дає змогу банкам ефективніше контролювати фінансові потоки, підвищуючи безпечність інвестиційних проектів. Водночас інвестиційна діяльність є матеріальною основою для реалізації інновацій. Без достатнього обсягу інвестицій банківські установи не можуть забезпечити модернізацію IT-інфраструктури, розробку нових продуктів, впровадження сучасних технологій кіберзахисту чи аналітичних платформ. [25, с.108]

Таким чином, інвестиції виступають фінансовим джерелом інноваційних перетворень. Капітальні вкладення у сферу досліджень та розробок (R&D), придбання ліцензійного програмного забезпечення, створення центрів цифрової трансформації забезпечують підвищення інноваційного потенціалу банку. Інвестиції в людський капітал - навчання персоналу, розвиток цифрових

компетентностей, підготовку фахівців з управління фінтех-ризиками - є не менш важливим аспектом цього процесу. Взаємодія між інноваціями та інвестиціями в банківському секторі має синергетичний характер: інновації підвищують ефективність інвестиційної діяльності, а інвестиції забезпечують ресурсну базу для подальших інноваційних перетворень. У результаті формується так званий інноваційно-інвестиційний цикл розвитку банку, який включає чотири ключові етапи: формування інноваційної ідеї та концепції розвитку, залучення інвестиційних ресурсів для реалізації проекту, впровадження інноваційного продукту або технології, отримання економічного ефекту, що стимулює новий етап інновацій. Такий цикл забезпечує безперервне оновлення банківської системи, підвищення її гнучкості та здатності адаптуватися до динамічних змін ринку. Взаємозв'язок між інноваційними процесами та інвестиційною активністю банків значною мірою залежить від макроекономічного середовища та державної політики. Роль регулятора (НБУ) полягає у створенні умов для впровадження інновацій - через стимулювання фінтех-розвитку, відкриті банківські стандарти (open banking), регуляторні пісочниці, цифрові ліцензії та підтримку надійної кібер інфраструктури. Ці інституційні механізми підвищують інвестиційну привабливість банківського сектору, стимулюючи притік внутрішніх і зовнішніх капіталів.

Важливою складовою є також розвиток національної фінансової екосистеми, у межах якої банки, IT-компанії, стартапи й регулятори взаємодіють для створення спільних інноваційних продуктів. Таке партнерство дозволяє банкам розширювати спектр інвестиційних напрямів і формувати гнучкі моделі співпраці.

Таким чином, інноваційні процеси й інвестиційна діяльність у банківській системі перебувають у тісному взаємозв'язку, який має двосторонній характер. Інновації стимулюють ефективність інвестиційної діяльності, сприяючи підвищенню продуктивності капіталу та зниженню ризиків, тоді як інвестиції забезпечують ресурсну основу для інноваційного розвитку. Такий взаємозв'язок формує нову парадигму функціонування банків у цифровій економіці, де

конкурентні переваги визначаються здатністю до швидкої адаптації, технологічної відкритості та стратегічного інноваційно-інвестиційного мислення.

Проведене теоретичне узагальнення дозволило визначити сутність інновацій у банківській діяльності, з'ясувати їх роль у формуванні інвестиційного потенціалу та встановити взаємозв'язок між інноваційними процесами та інвестиційною активністю фінансових установ. Разом із тим, для всебічного розуміння специфіки цього взаємозв'язку необхідно проаналізувати реальні тенденції функціонування банківського сектору України, оцінити рівень упровадження інноваційних технологій, їхній вплив на інвестиційну динаміку, структуру активів і прибутковість банків

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ІННОВАЦІЙ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ УКРАЇНИ

2.1. Сучасний стан інноваційного розвитку банківського сектору України

Упродовж останніх років банківський сектор України проходить етап глибокої трансформації, що зумовлений поєднанням кількох ключових чинників: впливом воєнних дій, прискоренням цифровізації фінансових послуг, інтеграцією до європейського фінансового простору та активним розвитком фінтех-середовища. В умовах зростання невизначеності та підвищених ризиків саме інноваційний розвиток став визначальним фактором підвищення ефективності, стабільності та конкурентоспроможності банківської системи України.

Воєнні події 2022–2025 рр. суттєво вплинули на структуру банківського сектору, стимулювавши банки до впровадження цифрових рішень, автоматизації процесів і дистанційного обслуговування клієнтів. Національний банк України послідовно підтримує цей процес, реалізуючи стратегію цифрового розвитку фінансового сектору до 2025 року, яка спрямована на розбудову відкритої фінансової екосистеми, розвиток фінтеху, електронної ідентифікації, кібербезпеки та підвищення рівня фінансової інклюзії [13, с.48].

Крім того, у межах політики стабілізації НБУ продовжує вдосконалювати нормативно-правову базу, спрямовану на розвиток інноваційної інфраструктури, зокрема створення регуляторної «пісочниці» (sandbox) для тестування нових фінансових продуктів та технологій без ризику для фінансової стабільності. Це забезпечує передумови для впровадження цифрових валют, інноваційних платіжних сервісів і систем відкритого банкінгу.

У сучасних умовах цифровізація стала ключовим напрямом розвитку українських банків. За даними НБУ, понад 90% банківських операцій фізичних осіб у 2024–2025 роках здійснюються через дистанційні канали обслуговування

- інтернет-банкінг, мобільні додатки, платіжні системи та електронні гарантії. Провідні банки, зокрема ПриватБанк, monobank, Райффайзен Банк, Ощадбанк, активно впроваджують технології біометричної ідентифікації, NFC-платежів, QR-транзакцій, чат-ботів, систем штучного інтелекту для оцінки кредитоспроможності клієнтів, а також аналітичні модулі Big Data для прогнозування поведінки клієнтів і попередження шахрайських операцій.

Варто зазначити, що у 2023–2025 роках спостерігається стрімке поширення API-рішень у межах концепції open banking, що дозволяє інтегрувати банківські сервіси з платформами фінтех-компаній, електронними маркетплейсами та державними електронними сервісами, зокрема «Дія». Це формує єдиний цифровий простір, у якому банки взаємодіють із клієнтами у режимі реального часу, пропонуючи персоналізовані фінансові продукти.

Одним із найпомітніших трендів останніх років є стрімке зростання фінтех-екосистеми України. За даними НБУ, станом на 2025 рік в Україні діє понад 130 фінтех-компаній, які розробляють рішення у сферах цифрових платежів, електронного кредитування, краудфандингу, блокчейну, страхування (insurtech) та кібербезпеки. Співпраця банків з фінтех-партнерами набуває стратегічного значення, оскільки забезпечує прискорення інноваційного циклу, зменшення витрат на розробку нових продуктів та підвищення клієнтського досвіду. Поступово формується модель партнерського банкінгу (banking-as-a-service), яка дозволяє банкам надавати власну інфраструктуру іншим фінансовим або нефінансовим компаніям для створення нових продуктів. [24] Такий підхід не лише стимулює конкуренцію, а й підвищує гнучкість фінансового сектору в умовах цифрової економіки.

Інноваційний розвиток банківського сектору тісно пов'язаний із активізацією інвестиційної діяльності. Банки все частіше спрямовують власні та залучені ресурси у розвиток технологічних платформ, модернізацію IT-інфраструктури, впровадження аналітичних систем управління ризиками, а також у фінансування стартапів і інноваційних підприємств. Цей процес підтримується державними ініціативами, зокрема програмами «Робота» та

фондами підтримки інноваційного бізнесу, що стимулюють венчурне інвестування в економіку. Паралельно зростає інтерес банків до зелених і сталих фінансових інструментів (green finance, ESG-принципи), що поєднують інноваційний і соціально відповідальний підходи до інвестування. Попри позитивні тенденції, інноваційний розвиток банківської системи України стикається з низкою проблем. Серед них - обмеженість інвестиційних ресурсів, зумовлена високим рівнем воєнних ризиків, недостатня цифрова грамотність частини населення, загрози кібербезпеці та недосконалість правового забезпечення фінтех-діяльності. Значним викликом залишається також кадровий дефіцит фахівців у сфері фінансових технологій, аналітики даних та інформаційної безпеки. Однак навіть у складних умовах банки демонструють адаптивність і високу інноваційну спроможність, зберігаючи стабільність і нарощуючи частку цифрових операцій у загальному обсязі банківських послуг.

Отже, сучасний стан інноваційного розвитку банківського сектору України характеризується поєднанням структурних трансформацій, технологічного оновлення та інтеграції у світові цифрові тенденції. Інновації стали не лише інструментом підвищення ефективності банківських операцій, а й основним чинником забезпечення фінансової стійкості в умовах воєнних викликів. Подальший розвиток галузі залежатиме від послідовної державної підтримки цифрової трансформації, зміцнення нормативної бази, розбудови кіберзахисту та стимулювання інвестицій в інновації. Таким чином, інноваційний вектор розвитку стає стратегічним орієнтиром для формування нової моделі функціонування українських банків у післявоєнний період.

Основні показники діяльності провідних банків України зображено у табл.2.1. У звіті НБУ за лютий 2025 року відзначено, що чисті кредитні портфелі банків (у гривні) для бізнесу й населення демонстрували стабільне зростання з другої половини 2023 р. - зокрема, саме кредити з терміном понад 3 роки (що часто пов'язані з капіталовкладеннями) становили в кінці 2024 р. 25,2 % портфеля - на 6 в.п. більше ніж роком раніше. Одночасно банки активізували

інше інвестування-наприклад, товари державного боргу: портфель облігацій внутрішньої державної позики виріс на 11,2 % у кв і понад 33 % за рік.[24]

Ці дані свідчать про те, що банки не лише нарощують кредитування, але й активніше направляють ресурси у довгострокові активи та в інструменти, які можуть містити елемент інвестування. Інвестиційні витрати на інноваційні технології. Хоч прямих детальних статистик по кожному банку за інноваційні . інвестиції (ІТ-інфраструктура, цифрові платформи) у відкритих даних НБУ

Таблиця 2.1

Основні показники провідних банків України у 2024р.

№ п./п	Банки	Темп приросту кредитного портфеля, %	Темп приросту кредитного портфеля, %	Достатність капіталу, %	Власний капітал , млрд грн	Активи (усього), млрд грн
1	ПриватБанк	18,2	31,2	15,11	107,3	915,672
2	Ощадбанк	14,4	33,2	12,52	39,0	429,710
3	Укрексімбанк	2,8	23,8	12,35	14,7	293,084
4	Райффайзен банк	-	-	-	-	175,23
5	Універсал банк	-	-	-	15,385	146,68

обмалю, але загальна тенденція показує, що банки дедалі більше спрямовують кошти на модернізацію: зокрема, цифрові банківські канали, автоматизацію процесів, аналітичні системи. Наприклад, дані НБУ показують, що безготівкові операції картками в Україні в 2024 р. становили 8 654,4 млн транзакцій (91,8 % за кількістю здійснені всередині країни). [24]

Таким чином банки адаптують бізнес-моделі, що вимагає інвестицій у технології, автоматизацію, кібербезпеку та аналітику даних. Захід, який має важливе значення для інвестиційної активності, - це розміщення ресурсів у державні облігації, що виступають і як інвестиційний інструмент, і як елемент

управління ризиками. За даними ОЕСД, станом на 2024 р. банки України мали приблизно 38 % своїх активів у державних/муніципальних цінних паперах. Така стратегія дозволяє трансформувати вільні ресурси в довгострокові активи та одночасно підтримує державний сектор.

Ризики та капіталізація Інвестиційна активність банків тісно пов'язана з їх капітальною достатністю та рівнем ризиків. У першому кварталі 2025 р. капітал банківської системи становив приблизно 16 % за всіма категоріями капіталу. Що стосується якості кредитного портфеля - на 1 січня 2025 р. частка непрацюючих кредитів (NPL) зменшилась до 30,3 % (на 7,1 в.п. менше ніж роком раніше).[24] Це свідчить про поліпшення ризикового профілю банків і створення передумов для подальшого інвестування:

- банки значно активізували розміщення коштів у державні облігації та довгострокові кредити, що свідчить про зростання інвестиційно-орієнтованої діяльності,
- інвестиції у цифрові канали, аналітику даних та автоматизацію процесів стали составною частиною банківських стратегій, хоча кількісні характеристики таких витрат менш деталізовані,
- покращення якості активів і зростання капіталу створюють інституційні передумови для активізації інвестицій банків у інновації,
- проте висока доля ресурсів, спрямованих у державні цінні папери, може свідчити про консервативний характер інвестування банків у період високої невизначеності.

Перспективним напрямом удосконалення інвестиційної діяльності банків є застосування технологій так званого «пакетування проектів», що передбачає поєднання в межах інвестиційного портфеля довгострокових інноваційних та короткострокових комерційних ініціатив. Такий підхід забезпечує підвищення рівня збалансованості портфеля та його здатності до взаємоадаптації в умовах мінливого фінансового середовища. Побудова інвестиційного портфеля за принципом пакетування дозволяє досягти узгодженості грошових потоків: прибутки, що надходять від короткострокових

проектів, можуть покривати поточні потреби у фінансуванні довгострокових інноваційних програм. Це створює умови для синхронізації доходів і витрат та підвищення загальної фінансової стійкості банку. Для мінімізації ризику розриву між надходженнями і видатками доцільно орієнтуватися на реалізацію допоміжних, але прибуткових проектів, які мають достатній часовий горизонт отримання прибутку і здатні підтримувати стабільність грошових потоків у період реалізації основних інноваційних інвестицій. Варто підкреслити, що метод пакетування проектів може бути ефективно застосований як в універсальних, так і в спеціалізованих банках, при цьому відмінності полягають переважно у спрямованості короткострокових вкладень - від традиційних комерційних кредитів до інструментів фінансування інноваційних стартапів або технологічних рішень.

Приклад застосування методу “пакетування проектів” у банківській діяльності (на прикладі ПриватБанку)

Метод «пакетування проектів» може стати ефективним інструментом для підвищення результативності інвестиційної політики банку в умовах цифровізації економіки. На прикладі АТ КБ «ПриватБанк», який є лідером банківського сектору України, можна простежити потенційні можливості такого підходу.¹ Формування комбінованого портфеля проектів у межах стратегії інноваційного розвитку банк може поєднувати довгострокові інвестиції у розвиток технологічної інфраструктури (наприклад, розширення функціоналу цифрової екосистеми Privat24, модернізацію платіжних шлюзів, впровадження систем штучного інтелекту у скорингові процеси) із короткостроковими комерційними проектами, такими як кредитні програми для малого бізнесу, споживче кредитування, короткострокові депозитні продукти та розширення партнерських сервісів онлайн-платежів. Забезпечення фінансової збалансованості Такий «пакетований» портфель дозволяє банку ефективно синхронізувати грошові потоки: доходи від короткострокових продуктів забезпечують стабільний приплив ліквідності, що покриває витрати на довгострокові інвестиції в інноваційні рішення. У такий спосіб банк не потребує

різкого залучення зовнішнього фінансування, знижуючи ризики ліквідності й процентні коливання. Підвищення ефективності управління ризиками. Поєднання проєктів різної тривалості дозволяє диверсифікувати ризики - зменшити залежність від волатильності окремих напрямів інвестицій та забезпечити стійкість до зовнішніх шоків. Наприклад, прибутки від короткострокових кредитів МСБ або комісійних операцій можуть компенсувати можливі затримки в реалізації довгострокових ІТ-проєктів. Створення синергійного ефекту. Крім фінансових результатів, метод «пакування» сприяє взаємопідсиленню інноваційних і комерційних напрямів діяльності банку. Довгострокові проєкти підвищують технологічний рівень банку, що з часом оптимізує собівартість короткострокових операцій і розширює клієнтську базу. Таким чином формується синергія між операційною ефективністю та інноваційним розвитком. Практична перспектива для українських банків. В умовах воєнних викликів та обмеженого доступу до зовнішнього капіталу метод «пакування проєктів» є особливо актуальним. Його застосування дозволяє банкам забезпечити стійке зростання без надмірного ризику, використовуючи власні ресурси раціональніше. Аналогічну модель можуть реалізовувати й інші установи - наприклад, Ощадбанк (через поєднання фінансування державних інвестиційних програм із короткостроковими споживчими продуктами) або Raiffeisen Bank, який активно розвиває цифрові сервіси та кредитні платформи для малого бізнесу. [24]

Отже, метод «пакування проєктів» є ефективним механізмом управління інвестиційною діяльністю банку, що забезпечує баланс між коротко- та довгостроковими інтересами, сприяє інноваційному розвитку підвищенню фінансової стабільності.

2.2. Аналіз впливу цифрових та фінтех-інновацій на структуру і динаміку банківських інвестицій

Розвиток цифрових технологій і фінтех-інновацій упродовж останніх років докорінно трансформував механізми функціонування банківського сектору,

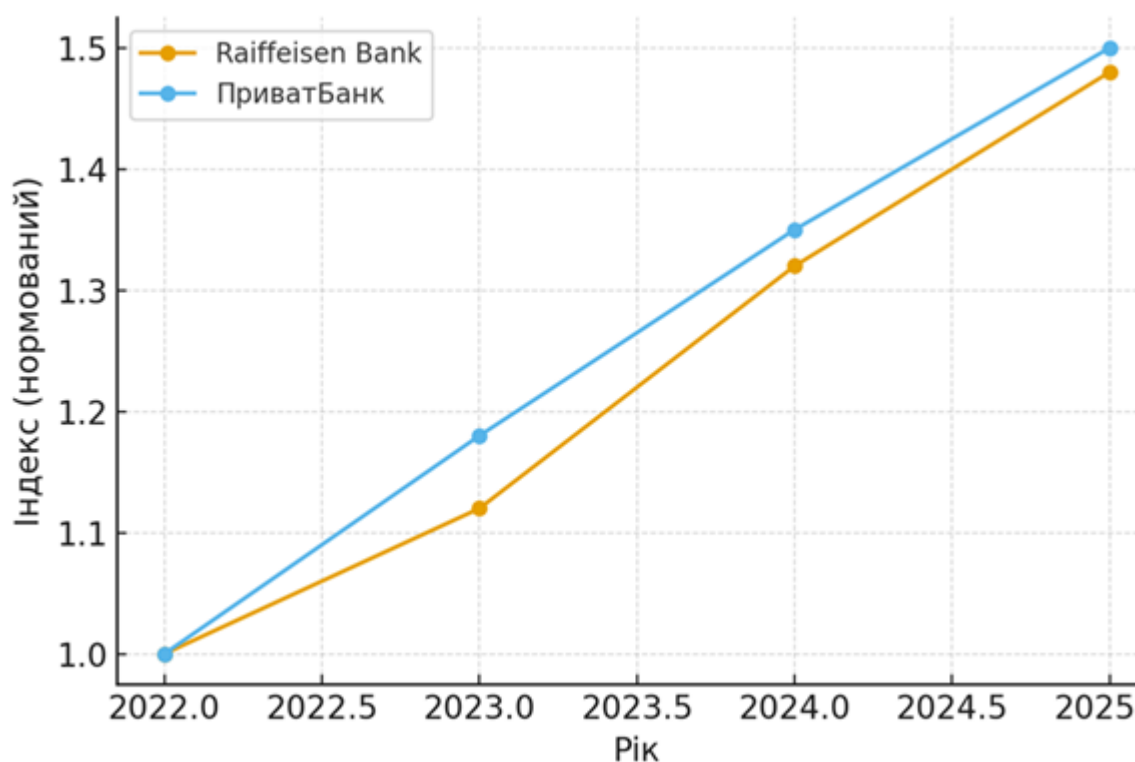
структуру його активів і напрями інвестиційної діяльності. Вплив цифровізації на інвестиційні процеси в банках проявляється через зміну інституційної логіки розподілу ресурсів, підвищення ролі нематеріальних активів, зростання обсягів вкладень у технологічну інфраструктуру та переорієнтацію фінансових потоків на інноваційно орієнтовані проєкти. В умовах цифрової економіки інвестиції банків дедалі більше спрямовуються у розвиток інформаційних технологій, програмного забезпечення, кіберзахисту, хмарних платформ та аналітичних систем управління ризиками. Це зумовлено потребою підвищення ефективності внутрішніх процесів і забезпечення конкурентоспроможності на ринку фінансових послуг.[27,с.29] Як зазначається у звітах Національного банку України за 2024–2025 рр., більшість великих банків реалізують довгострокові ІТ-стратегії, що передбачають капітальні вкладення в цифрову інфраструктуру, автоматизацію бекофісних операцій, розробку мобільних додатків, впровадження штучного інтелекту (AI) для аналізу поведінки клієнтів та скорингу кредитних ризиків. Наприклад, ПриватБанк і Raiffeisen Bank інвестували значні ресурси у модернізацію власних цифрових платформ, що забезпечило скорочення операційних витрат і зростання обсягу безготівкових операцій більш ніж на 20 % у 2024 р.

Як видно на рис.2.1. обидва банки мають тренд зростання індексу у 2022–2025 рр. ПриватБанк демонструє сильний стрибок у 2023–2024 рр. (партнерство з Visa, нові цифрові продукти, акцент на AI/аналітиці). Raiffeisen Bank має різкий приріст у 2024–2025 рр. завдяки масштабному переходу на MyRaif, централізації обліку/єдиному МФО та подальшим B2B-оновленням. У результаті відбувається структурне зміщення банківських інвестицій: зменшується частка вкладень у традиційні активи (наприклад, нерухомість чи фізичні основні засоби) та збільшується частка інвестицій у нематеріальні технологічні активи, які генерують довгострокові стратегічні переваги.

Фінтех-інновації - це технологічні рішення, що поєднують фінансові послуги з інформаційно-комунікаційними технологіями. Їх розвиток в Україні

зумовив нову хвилю банківських інвестицій, спрямованих на партнерство з фінтех –компаніями, інтеграцію платформ та створення спільних продуктів.

Зокрема, у 2024–2025 рр. провідні українські банки активно співпрацюють із фінтех-компаніями у сферах електронних платежів, миттєвих кредитів, краудфандингу, digital onboarding і небанківських платіжних сервісів. Так, за даними НБУ, обсяг безготівкових операцій зріс у 2024 р. до понад 8,6 млрд транзакцій, що на 25 % більше, ніж роком раніше, а частка безготівкових платежів у загальній структурі операцій перевищила 94 %. Це стало можливим завдяки масовому впровадженню мобільних банківських додатків, QR-платежів і технологій NFC, що забезпечують зручність та оперативність фінансових операцій.[24]

Рис.2.1.Лінійний графік цифрової модернізації банків за 2022-2025рр.[24]

Фінтех також сприяє диверсифікації джерел інвестиційних доходів банків. Традиційні доходи від кредитування та депозитних операцій доповнюються

прибутками від комісійних послуг, цифрових платформ, сервісів електронної комерції та партнерських маркетплейсів. Це розширює базу інвестиційних ресурсів і водночас знижує ризик концентрації доходів на окремих видах активів.

Вплив фінтех-інновацій на динаміку банківських інвестицій проявляється у підвищенні швидкості обігу капіталу, прискоренні оборотності активів та зростанні ефективності розміщення коштів. Використання аналітичних технологій Big Data і машинного навчання дає змогу банкам точніше прогнозувати потреби ринку, оптимізувати структуру портфеля та зменшувати обсяг неефективних вкладень.

Статистичні дані свідчать, що у 2024–2025 рр. сукупний обсяг інвестицій у цифрову інфраструктуру банків України зріс орієнтовно на 15–18 %, тоді як темпи приросту традиційних фінансових активів залишилися в межах 5–7 %. При цьому частка вкладень у державні цінні папери (ОВДП) стабільно зберігається на рівні близько 30 % у структурі активів, що відображає консервативний підхід банків до управління ліквідністю. Водночас відбувається поступове нарощення обсягів інвестицій у внутрішні інноваційні проекти, особливо пов'язані з фінансовими технологіями, системами електронних платежів і дистанційними каналами обслуговування клієнтів. Інвестиції у цифрові рішення забезпечують банкам довгострокові конкурентні переваги, формуючи нову якість обслуговування клієнтів, підвищуючи рівень персоналізації послуг і знижуючи операційні ризики. Банки, які активно впроваджують фінтех-інновації, демонструють вищі показники прибутковості активів (ROA) та капіталу (ROE), а також вищу клієнтську лояльність. Цифрові інвестиції стають також важливим чинником інституційної стабільності, оскільки підвищують рівень кіберзахисту, стійкість до шахрайства та здатність банків адаптуватися до змін у ринковому середовищі. Розвиток технологій відкритого банкінгу, автоматизованих платіжних систем і штучного інтелекту формує нову архітектуру фінансових взаємодій, у якій банки виступають не лише кредиторами, а й інноваційними платформами для створення фінансових продуктів.

Отже, цифрові та фінтех-інновації виступають потужним каталізатором структурних і динамічних змін у банківських інвестиціях. Вони сприяють перерозподілу ресурсів на користь нематеріальних активів, підвищенню ефективності управління портфелем і розширенню спектра інвестиційних інструментів. Українські банки, інтегруючи цифрові технології у свої бізнес-моделі, поступово формують нову систему інвестиційних пріоритетів, у центрі якої - інноваційність, гнучкість і технологічна адаптивність. Таким чином, впровадження фінтех-рішень не лише підвищує ефективність банківської діяльності, а й стає основою формування нової інвестиційної парадигми, орієнтованої на інтелектуальний капітал, цифрову інфраструктуру та сталий розвиток банківської системи України. Розвиток інноваційно-інвестиційної діяльності банківського сектору України в останні роки визначається складним поєднанням позитивних зрушень і системних обмежень, що формують неоднорідну картину галузевої динаміки. З одного боку, спостерігається активне впровадження фінтех-інновацій, цифровізація фінансових процесів і зростання інвестицій у технологічну модернізацію; з іншого - зберігаються чинники, які стримують повноцінну реалізацію інноваційного потенціалу банківської системи.

Аналіз діяльності банків у 2022–2025 рр. свідчить про низку стійких тенденцій, що визначають вектор подальшого розвитку. Понад 90 % операцій з фізичними особами здійснюється у дистанційному форматі через мобільні додатки та інтернет-банкінг. Ця тенденція зумовила структурне перерозподілення інвестиційних потоків: зростає частка капіталовкладень у нематеріальні активи (програмне забезпечення, аналітичні системи, хмарні технології), тоді як обсяги інвестицій у традиційні активи (офісна інфраструктура, банківське обладнання) поступово скорочуються.

Банки дедалі частіше залучають фінтех-рішення до розвитку нових продуктів і сервісів, інтегруючи свої системи з платформами небанківських установ. Так, моделі Banking-as-a-Service (BaaS) та Open Banking стали поширеними серед провідних банків - Raiffeisen Bank, monobank (Universal

Bank), ПриватБанк. Це дозволяє диверсифікувати інвестиційні напрями, прискорити інноваційний цикл та розширити клієнтську базу.

Зміцнення ролі державних банків як стабілізаторів інвестиційних процесів. У воєнних умовах державні банки (ПриватБанк, Ощадбанк, Укрексімбанк) відіграють провідну роль у підтримці фінансової системи, забезпечуючи реалізацію державних програм фінансування малого бізнесу, енергомодернізації та цифрових проєктів. Водночас їхні інвестиційні портфелі залишаються переважно консервативними - значна частка ресурсів (понад 30 %) спрямовується в державні цінні папери.

Поступово формується тренд екологічно та соціально орієнтованого фінансування. Банки починають інтегрувати ESG-принципи у свої інвестиційні стратегії, зокрема, у напрямках енергоефективності, фінансування відновлюваної енергетики та екологічних стартапів.

Збільшення обсягів цифрових операцій, розвиток комісійних продуктів і зниження транзакційних витрат сприяють розширенню частки доходів, пов'язаних із використанням інноваційних технологій. За оцінками експертів, у 2024–2025 рр. понад 40 % сукупного прибутку банків формувалося завдяки операціям, що здійснювалися через цифрові платформи.

Попри позитивну динаміку, банківський сектор стикається з низкою системних проблем, які обмежують масштаби інноваційної діяльності. Через високу вартість капіталу, воєнні ризики та відтік іноземних інвестицій банки змушені зберігати високий рівень ліквідності, що зменшує можливості для фінансування інноваційних проєктів.

Активна цифровізація банків підвищує вразливість до кіберзлочинності. За даними НБУ, у 2024 р. кількість спроб шахрайських атак на банківські системи зросла на 25 % порівняно з попереднім роком, що потребує додаткових інвестицій у системи кіберзахисту. Законодавство щодо фінтеху, цифрових валют і відкритого банкінгу перебуває на етапі становлення. Відсутність комплексного регулювання уповільнює впровадження інноваційних сервісів і створює регуляторну невизначеність для інвесторів.

Не всі установи готові приймати інновації як стратегічну складову розвитку. Брак внутрішніх R&D-підрозділів, обмежене використання аналітичних технологій і слабка кадрова підготовка зменшують ефективність реалізації інноваційних стратегій. Недостатня інтеграція банківської системи в європейський фінансовий простір. Обмежений обмін даними, технологічна несумісність систем і відмінності у стандартах регулювання стримують розвиток транскордонних цифрових фінансових послуг та міжнародних інвестиційних партнерств.

Крім внутрішніх проблем, існує низка зовнішніх бар'єрів, що впливають на можливості банків, яка підвищує ризики для інвестицій і змушує банки зберігати консервативну політику щодо управління активами.

- Недостатній розвиток венчурного фінансування та обмеженість інституцій підтримки стартапів, що ускладнює комерціалізацію інновацій.
- Висока залежність від державного сектора у формуванні інвестиційних стратегій, що знижує гнучкість банків у прийнятті рішень.
- Низька фінансова грамотність населення, що уповільнює впровадження нових цифрових продуктів і сервісів.

Отже, інноваційно-інвестиційний розвиток банківського сектору України має суперечливий характер. З одного боку, спостерігається динамічне впровадження фінтех-інновацій, зростання цифрової інфраструктури та посилення ролі банків як технологічних інститутів, з іншого - існують суттєві обмеження ресурсного, нормативного й організаційного характеру, що гальмують масштабну інноваційну трансформацію. Позитивні тенденції дають підстави прогнозувати, що у середньостроковій перспективі банки продовжуватимуть орієнтуватися на інвестиції у цифрові рішення, стійке фінансування та партнерські фінтех-проекти, тоді як вирішення проблем правового регулювання, ризик-менеджменту та кадрового забезпечення стане визначальним чинником підвищення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ НА ОСНОВІ ІННОВАЦІЙ.

3.1. Формування інноваційної стратегії банку в умовах цифровізації економіки

Сучасні тенденції розвитку фінансового сектору вимагають від банків не лише підтримки стабільності, але й активної адаптації до цифрових трансформацій, які докорінно змінюють логіку функціонування фінансових інститутів. В умовах глобальної цифровізації економіки формування інноваційної стратегії стає ключовим чинником забезпечення конкурентоспроможності, підвищення ефективності діяльності та реалізації довгострокових цілей сталого розвитку.

Інноваційна стратегія банку - це комплексна система управлінських рішень, що визначає напрями, механізми й пріоритети впровадження нових технологій, фінансових продуктів і організаційних моделей у межах загальної стратегії розвитку банку. Її формування ґрунтується на поєднанні інституційного, технологічного та поведінкового підходів, що враховують вплив цифрової трансформації на всі аспекти банківського бізнесу.

З теоретичного погляду, формування інноваційної стратегії передбачає:

- ідентифікацію стратегічних цілей інноваційного розвитку, які узгоджуються із місією та корпоративними цінностями банку,
- оцінювання інноваційного потенціалу (ресурсного, кадрового, технологічного),
- визначення пріоритетних напрямів інновацій, що забезпечують підвищення ефективності операцій і якості клієнтського сервісу,
- розроблення інструментів фінансування та мотиваційних механізмів підтримки інноваційних проєктів.

У процесі цифровізації банківської системи інноваційна стратегія має забезпечувати синергію між технологічними можливостями та фінансовими

інтересами банку, перетворюючи інновації на основу стратегічного управління. Ключовими елементами інноваційної стратегії банку можуть бути наступні:

- аналітична складова - дослідження цифрових трендів, конкурентного середовища, поведінки клієнтів і технологічних інновацій. На цій основі визначаються стратегічні вектори розвитку: автоматизація процесів, розвиток мобільних сервісів, big data-аналітика, кібербезпека, фінтех-партнерства тощо,
- організаційна складова - створення в банку центру інновацій (Innovation Hub) або спеціалізованого підрозділу з управління цифровими проектами, який відповідає за моніторинг технологічних новинок, тестування рішень у регуляторній «пісочниці» та впровадження інновацій у внутрішні процеси,
- технологічна складова - формування єдиної цифрової екосистеми банку, що інтегрує канали обслуговування клієнтів, внутрішні операційні системи, інструменти аналітики, CRM-платформи, а також API-з'єднання для відкритого банкінгу,
- фінансова складова - створення інноваційного бюджету, у межах якого формується фонд фінансування стартапів, венчурних інвестицій або внутрішніх R&D-проектів. Банки можуть залучати до цих процесів партнерські фонди, міжнародні фінансові організації та програми технічної допомоги,
- кадрова складова - розвиток цифрової компетентності персоналу, формування культури інноваційного мислення, залучення спеціалістів з IT, аналітики даних, фінансового інжинірингу, UX/UI-дизайну,
- комунікаційна складова - побудова системи взаємодії з клієнтами, інвесторами та регуляторами, орієнтованої на відкритість, прозорість та довіру до цифрових сервісів банку.

Цифровізація виступає не просто інструментом автоматизації, а рушієм стратегічних змін у банківському менеджменті. Вона сприяє переходу від традиційної моделі банку - як фінансового посередника - до моделі банку-платформи, що функціонує у взаємодії з фінтех-компаніями, клієнтами та партнерами у єдиному цифровому просторі.

Формування інноваційної стратегії в таких умовах має спиратися на принципи:

- агільності (agility) - гнучкість у прийнятті управлінських рішень та швидка адаптація до ринкових змін,
- клієнтоцентричності (customer-centricity) - фокус на індивідуальних потребах споживачів фінансових послуг,
- екосистемності (ecosystem thinking) - орієнтація на створення мережових фінансових платформ, які поєднують банківські, фінтех та небанківські сервіси,
- сталого розвитку (sustainability) - інтеграція соціальної відповідальності, «зелених» фінансів і ESG-принципів у стратегію інноваційного розвитку.

У практичній площині успішна інноваційна стратегія банку повинна базуватися на постійній взаємодії з цифровою екосистемою. Зокрема, це включає,

- участь у державних цифрових програмах (*наприклад, інтеграція сервісів з «Дією»*),
- розробку власних API-рішень для взаємодії з партнерами (у форматі open banking),
- використання моделей штучного інтелекту для персоналізації продуктів і зниження кредитних ризиків,
- впровадження технологій блокчейн для підвищення прозорості транзакцій і зменшення операційних витрат,
- розвиток омніканальної взаємодії з клієнтами, що забезпечує безперервність сервісу через усі платформи — від мобільного додатка до чат-ботів.[16, с.35]

Важливим завданням є створення механізмів оцінювання ефективності інноваційної стратегії, що включають фінансові (ROI, NPV, PI) та нефінансові показники (рівень цифрової зрілості, індекс інноваційності, задоволеність клієнтів, швидкість реалізації проєктів).

Ефективність інноваційної стратегії банків значною мірою залежить від підтримки держави та регулятора. Національний банк України відіграє ключову роль, створюючи сприятливе інституційне середовище для інновацій:

- запровадження регуляторних “пісочниць” для тестування нових технологій,
  - розвиток нормативної бази у сфері фінтеху, електронних грошей, відкритого банкінгу та цифрових валют (CBDC),
  - стандартизація процесів електронної ідентифікації та верифікації клієнтів (eID, eKYC),
  - підтримка інтеграції українського фінансового ринку з Європейським цифровим простором.
- На рис.3.1.зображено структуру формування інноваційної стратегії банку в умовах цифровізації економіки.

Рис.3.1. Структура формування інноваційної стратегії банку в умовах цифровізації [22]

На рис.3.1.відображено центральну роль банку та його взаємозв'язки з ключовими елементами, державним регулятором, фінтех-компаніями, клієнтами, ІТ-інфраструктурою, персоналом та інвестиційними ресурсами.

Отже, формування інноваційної стратегії банку в умовах цифровізації економіки є системним процесом, що поєднує технологічну модернізацію, стратегічне управління, розвиток людського капіталу та партнерську взаємодію з фінтех-середовищем. Така стратегія стає не лише інструментом адаптації до ринкових змін, а й основою довгострокової конкурентної переваги, забезпечуючи банку здатність функціонувати в умовах високої динаміки цифрової економіки та технологічної конкуренції.

Результати проведеного аналізу засвідчили, що інноваційний розвиток банківського сектору в Україні є визначальним чинником зміцнення його фінансової стійкості, конкурентоспроможності та здатності забезпечувати економічне зростання в умовах цифровізації. Водночас інвестиційна діяльність банків потребує подальшого удосконалення, оскільки зберігаються дисбаланси між обсягами фінансування інноваційних проєктів, рівнем технологічної зрілості банків та ефективністю використання інвестиційних ресурсів. Цифрова трансформація фінансової системи зумовлює перехід банків від традиційних моделей управління капіталом до інноваційно орієнтованих стратегій, які поєднують інвестиційні інструменти з новітніми технологіями - штучним інтелектом, блокчейном, відкритим банкінгом, хмарними платформами та фінтех-партнерствами. Саме ці чинники визначають якісно новий рівень інвестиційної діяльності банку, коли ключовим джерелом прибутковості стають не лише фінансові операції, а й нематеріальні активи - знання, цифрові платформи, клієнтські дані, інноваційні рішення.

У сучасних умовах посилюється роль інноваційної політики як системного елемента інвестиційного менеджменту банку. Вона має бути спрямована не лише на впровадження технологічних новацій, а й на оптимізацію структури активів, диверсифікацію джерел фінансування, зниження ризиків і підвищення прибутковості довгострокових вкладень. Особливого значення набуває формування ефективних моделей взаємодії з фінтех-сектором, що забезпечують гнучкість, швидкість прийняття рішень та клієнтоцентричність банківських послуг.

3.2. Впровадження фінтех-інструментів для активізації інвестиційної діяльності

Сучасний етап розвитку банківської системи України характеризується швидкою інтеграцією фінансових технологій (FinTech) у всі сфери банківської діяльності. Фінтех-інновації стають не лише інструментом цифровізації сервісів, але й потужним драйвером активізації інвестиційних процесів, що дозволяє банкам підвищувати ефективність розміщення капіталу, знижувати ризики, диверсифікувати доходи та залучати нові сегменти клієнтів.

Розвиток фінтеху в Україні відбувається в руслі глобальних тенденцій і водночас має власну специфіку, зумовлену високим рівнем технологічної готовності українських банків, цифровою грамотністю населення та інституційною підтримкою з боку Національного банку України, який створює нормативну базу для відкритого банкінгу, тестування інновацій у «регуляторній пісочниці» та впровадження електронної гривні (e-hryvnia).

Фінтех-інструменти забезпечують мультиплікативний ефект для інвестиційного розвитку банків завдяки поєднанню технологічних, фінансових і аналітичних інновацій. Їхнє впровадження сприяє:

- оптимізації процесів прийняття інвестиційних рішень за рахунок автоматизованого аналізу великих масивів даних (Big Data, AI-аналітика),
- підвищенню прозорості інвестиційних операцій через технологію блокчейн;
- розширенню можливостей залучення ресурсів завдяки відкритим API-платформам та партнерствам із фінтех-компаніями,
- розвитку альтернативних каналів інвестування (краудфандинг, peer-to-peer lending, digital bonds),
- зниженню транзакційних витрат і прискоренню обігу капіталу.

Таким чином, фінтех-інновації формують нову архітектуру інвестиційного середовища банку, у якій ключову роль відіграють дані, аналітика, автоматизація та клієнтоцентричність. Технології штучного інтелекту (Artificial Intelligence) і машинного навчання дедалі частіше використовуються українськими банками

для підвищення точності прогнозування інвестиційних ризиків, автоматизації кредитного скорингу, управління портфелем активів і персоналізації фінансових продуктів. Наприклад, ПриватБанк у 2024 р. розширив застосування систем аналітики даних для прогнозування клієнтської поведінки, визначення оптимальної структури інвестиційного портфеля та управління ліквідністю.

Raiffeisen Bank інтегрував AI-рішення для аналізу транзакційних ризиків і формування індивідуальних інвестиційних пропозицій клієнтам малого бізнесу.

Ощадбанк використовує інтелектуальні системи в управлінні операційними витратами та виявленні шахрайських схем у сфері державних інвестиційних програм. AI-технології дозволяють не лише підвищити точність інвестиційного аналізу, а й скоротити час ухвалення рішень, що особливо важливо в умовах високої волатильності фінансових ринків. Впровадження моделей прогнозного аналізу (predictive analytics) сприяє своєчасному коригуванню інвестиційних стратегій банку, зменшенню обсягів неефективних вкладень і підвищенню прибутковості активів.

Одним із найперспективніших напрямів інноваційного розвитку банківської системи є впровадження технології блокчейн як інструменту підвищення прозорості, надійності та безпеки інвестиційних операцій.

Блокчейн забезпечує:

- незмінність і достовірність записів у базах даних, що унеможливорює маніпуляції з інформацією про інвестиційні угоди;
- скорочення операційних витрат завдяки відсутності необхідності у посередниках під час обліку транзакцій;
- автоматизацію контролю виконання угод через використання смарт-контрактів;
- швидкий обіг активів у цифровому форматі, що підвищує ліквідність портфеля.[16, с.36]

В Україні технологія блокчейн поступово інтегрується у діяльність банків через,

- тестування цифрової валюти е-гривні в межах пілотних проектів НБУ,
- участь банків у створенні платформ токенизації фінансових інструментів,

- розвиток систем цифрового нотаріату та електронного документообігу.

Укрексімбанк у 2024 р. долучився до проєкту з пілотного тестування блокчейн-рішень у міжбанківських розрахунках. Такі ініціативи відкривають нові можливості для ефективного управління інвестиційними потоками, підвищення довіри інвесторів і мінімізації ризиків шахрайства. Суттєвий вплив на активізацію інвестиційної діяльності банків має концепція відкритого банкінгу (Open Banking), яка передбачає створення інфраструктури для безпечного обміну даними між банками, фінтех-компаніями та клієнтами через стандартизовані API (Application Programming Interface).

Завдяки відкритому банкінгу банки отримують змогу:

- залучати клієнтів через партнерські цифрові платформи (маркетплейси, мобільні додатки, онлайн-сервіси),
- створювати нові фінансові продукти спільно з фінтех-компаніями,
- розширювати канали інвестиційного фінансування через децентралізовані сервіси,
- удосконалювати клієнтську аналітику та знижувати вартість залучення ресурсів.

В Україні концепція відкритого банкінгу підтримується НБУ у межах Стратегії розвитку фінтеху до 2025 року, яка передбачає впровадження стандартів відкритих API, гармонізованих із нормами ЄС (PSD2).

У практиці українських банків уже спостерігаються перші приклади інтеграції:

- Monobank (Universal Bank) функціонує як платформа на базі відкритих API, що дозволяє інтегрувати сервіси партнерів та забезпечує швидке масштабування інвестиційних продуктів,
- Raiffeisen Bank розвиває цифрову платформу MyRaif, яка підтримує взаємодію з фінтех-рішеннями через відкриті інтерфейси,
- ПриватБанк розробляє open API для інтеграції бізнес-клієнтів у власну цифрову екосистему (POS-сервіси, е-комерція, платежі).

Таким чином, відкритий банкінг сприяє формуванню екосистемної моделі банку, у якій традиційні функції кредитування й інвестування поєднуються з

технологічною гнучкістю, партнерською взаємодією та цифровою інфраструктурою. Інтеграція фінтех-інновацій призводить до перегляду структури банківського інвестиційного портфеля. Зростає частка інвестицій у нематеріальні активи (програмні продукти, платформи, аналітичні системи), у той час як традиційні інвестиції (нерухомість, матеріальні основні засоби) поступово скорочуються. Використання цифрових інструментів забезпечує, скорочення строків обороту капіталу, зниження транзакційних витрат, зростання прибутковості активів (ROA), підвищення рентабельності капіталу (ROE).

Банки, що активно застосовують фінтех-рішення, демонструють більш високу динаміку приросту інвестиційних доходів (на 15–20 % у 2024 р. за даними НБУ), порівняно з установами, які залишаються на традиційних моделях фінансування.

Отже, впровадження фінтех-інструментів у діяльність банків стає стратегічною передумовою активізації їх інвестиційної політики. Технології AI, blockchain та open banking сприяють не лише цифровій трансформації операційної діяльності, але й формують нову модель банку як інноваційної екосистеми, орієнтованої на швидкість, прозорість та інтеграцію з клієнтами й партнерами. Використання фінтех-рішень забезпечує, підвищення ефективності управління активами, зниження ризиків і витрат, посилення клієнтоорієнтованості, створення нових каналів залучення інвестицій. Див. (рис. 3.2.)

Рис.3.2. Фінтех – інструменти у підвищенні ефективності інвестиційної діяльності банку

У перспективі впровадження фінтех-інновацій стане не лише елементом технологічної модернізації, а й фундаментом довгострокової стратегії сталого розвитку банківського сектору України, інтегрованого у європейський цифровий фінансовий простір.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дало змогу всебічно розкрити сутність, закономірності та особливості впливу інновацій на інвестиційну діяльність банківських установ в умовах цифрової трансформації економіки України. Результати роботи підтверджують, що інновації виступають не лише технологічним чинником підвищення ефективності банківської діяльності, а й стратегічним ресурсом розвитку, який визначає конкурентоспроможність, фінансову стійкість і здатність банків адаптуватися до змін середовища.

1. Теоретичні засади дослідження показали, що інновації в банківській сфері є багатовимірним явищем, яке охоплює технологічні, продуктово-сервісні, організаційні та управлінські аспекти діяльності банку. Визначено, що інноваційна діяльність формує основу для підвищення результативності інвестиційної політики банку, знижує ризики та сприяє диверсифікації фінансових інструментів.

2. Сутність інновацій у банківській сфері полягає у впровадженні нових або вдосконалених рішень, які змінюють підходи до управління активами, капіталом і ризиками, підвищують якість обслуговування клієнтів і створюють додаткову вартість. Проведена класифікація інновацій дала змогу виділити їхні основні групи - технологічні, фінансові, організаційні, маркетингові та інституційні — та визначити їх вплив на інвестиційну активність банків.

3. Аналіз сучасного стану інноваційного розвитку банківського сектору України засвідчив зростання ролі цифрових технологій у стратегічному управлінні. Провідні банки (ПриватБанк, Ощадбанк, Raiffeisen Bank, Укрексімбанк, monobank) демонструють позитивну динаміку впровадження інноваційних сервісів, цифрових платформ та аналітичних систем, що супроводжується збільшенням частки безготівкових операцій, підвищенням капіталізації та ефективності використання активів.

4. Оцінка інвестиційної активності банків показала, що інноваційна складова стає визначальним чинником формування їхнього інвестиційного портфеля. Збільшення обсягів вкладень у цифрову інфраструктуру, розвиток ІТ-

рішень, використання аналітичних технологій і систем кіберзахисту створюють основу для сталого зростання інвестиційних доходів і зниження ризиковості банківських операцій.

5. У роботі встановлено, що цифрові та фінтех-інновації (зокрема AI, блокчейн, open banking) чинять істотний вплив на структуру та динаміку банківських інвестицій. Вони забезпечують автоматизацію управління портфелем, підвищують прозорість операцій, стимулюють розвиток партнерських екосистем і відкривають нові канали фінансування. Саме фінтех-сектор став рушійною силою перетворення банків на технологічні інститути.

6. Виявлені тенденції та бар'єри інноваційно-інвестиційного розвитку свідчать, що головними стримувальними факторами є недостатній обсяг інвестиційних ресурсів, недосконалість регуляторної бази, високі кіберризики та кадровий дефіцит у сфері цифрових технологій. Проте зростаюча роль Національного банку України як інституційного координатора цифрових реформ створює сприятливі передумови для подолання цих обмежень.

7. У практичній частині доведено, що формування інноваційної стратегії банку має відбуватися на засадах інтеграції інноваційних технологій у всі рівні управління: стратегічний (розроблення довгострокових цифрових програм), операційний (автоматизація бізнес-процесів), клієнтський (розвиток омніканальних сервісів) та інституційний (взаємодія з фінтех-компаніями та державними структурами).

8. Фінтех-інструменти, як-от штучний інтелект, блокчейн, аналітика великих даних і відкритий банкінг, виступають основою підвищення ефективності інвестиційної діяльності банку. Вони сприяють зниженню витрат, прискоренню обігу капіталу, диверсифікації джерел прибутків і зміцненню довіри інвесторів.

9. Запропонована у роботі модель інноваційно-інвестиційного розвитку банку орієнтована на синергію між технологічним прогресом, фінансовою стійкістю та соціальною відповідальністю. Вона передбачає гармонійне

поєднання цифрової трансформації, інноваційного менеджменту, кадрової компетентності та нормативної підтримки з боку держави.

Отже, інновації стають стратегічним інструментом підвищення ефективності інвестиційної діяльності банку, забезпечуючи йому конкурентні переваги на фінансовому ринку. Їх комплексне впровадження дозволяє підвищити прибутковість і стійкість банківського сектору, сприяє його інтеграції у європейський цифровий простір та підтримує структурну модернізацію економіки України в післявоєнний період. У сучасних умовах посилюється роль інноваційної політики як системного елемента інвестиційного менеджменту банку. Вона має бути спрямована не лише на впровадження технологічних новацій, а й на оптимізацію структури активів, диверсифікацію джерел фінансування, зниження ризиків і підвищення прибутковості довгострокових вкладень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрушків Б., Лазебник Л. Розвиток електронних банківських послуг в Україні: проблеми та перспективи. *Фінанси України*.2020. № 5. С. 89–95.
2. Бабич Н. Цифрові банківські послуги в Україні: виклики та можливості. *Економічний часопис*. 2021.№ 8. С. 102–108.
3. Бойко О., Кухаренко, В. Аналіз розвитку онлайн-банкінгу в Україні. *Журнал фінансових досліджень*.2020. № 4. С.56–64.
4. Васильєва О., Жуковська, І. Тенденції та перспективи розвитку фінансових технологій в банківському секторі України. *Банківська справа та фінанси*.2022. № 2.С. 13–19.
5. Горбань М. Вплив цифровізації на фінансову стабільність банківської системи України. *Економіка і держава*.2020. №12.С. 21–27.
6. Герасименко Л. В. Електронний бізнес у фінансовій системі України: проблеми та перспективи розвитку. *Фінанси, облік і аудит*. 2022. № 1(51). С. 67–74.
7. Денисюк І., Романенко, Т. Фактори успіху розвитку електронних банківських послуг в умовах пандемії COVID-19. *Вісник економічних наук України*. 2021. С.123–130.
8. Дмитренко Т. Л., Пархоменко Ю. В., Волкова В. М., Гавриленко С. В. Цифровізація економіки і фінансів. *Фінанси України*. 2023, №12. С. 114–125.
9. Довгань, Ю. Кібербезпека у сфері банківських електронних послуг: виклики для українських банків. *Економіка та управління*.2022. №5. С. 44–51.
10. Жуков В. Перспективи розвитку мобільного банкінгу в Україні. *Сучасні фінанси*. 2020. №3. С. 112–119.
11. Іваненко П., Кравченко, Л. Моделі розвитку електронного банкінгу в Україні. *Фінансовий вісник*. 2021. №7. С. 86–92.
12. Калінчук О. Фінансові технології в банківському секторі України: аналіз тенденцій. *Економічний вісник Національного університету*. 2021 №10. С. 55–63.

13. Клименко К. В., Савостьяненко М. В. Співробітництво України з міжнародними фінансовими партнерами в умовах воєнного стану. *Фінанси України*. 2022. №5. С. 43–56.

14. Коваленко М. Роль мобільних додатків у підвищенні клієнтської лояльності в банківській сфері України. *Фінансовий огляд*. 2020 №6 ..С. 74–80.

15. Король І., Сидоренко, Н. Дослідження користування мобільними банківськими додатками в Україні. *Журнал економічних досліджень*. 2022 № 2. С. 45–51.

16. Кузьменко А. Особливості впровадження блокчейн-технологій у банківському секторі України. *Фінанси і банківська справа*. 2021. №9. С. 33–39.

17. Любіч О. О., Драчко-Єрмоленко Є. В. Цифровізація банківського сервісу як стратегічний напрям розвитку для ощадних банків. *Фінанси України*. 2023, № 9. С.62–76.

18. Ломако В. Електронний банкінг в Україні: сучасні тренди та інновації. *Економічний розвиток України*.2023. №2. С.92–98.

19. Мельник А., Ткаченко, О. Дослідження рівня довіри до цифрових банківських послуг серед населення України. *Український журнал економічних досліджень*. 2021 №11, С. 69–75.

20. Мироненко О. Електронний банкінг як фактор підвищення конкурентоспроможності банків України. *Конкурентоспроможність економіки України*. 2020 №4..С.89–95.

21. Нікітченко Н., Савчук, Т. "Перспективи розвитку електронних платіжних систем в Україні." *Фінанси, облік і аудит*. 2021 №7. С.118–125.

22. Омельченко С., Поліщук, Л.. "Цифрові технології в банківській діяльності: можливості та ризики." *Вісник економічних досліджень*. 2020. №3. С.43–49.

23. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

24. Офіційний сайт Національного банку України URL: <http://www.bank.gov.ua>

25. Павленко, М., Рябчук, А. Електронні банківські послуги в умовах цифрової трансформації економіки України. *Фінанси України*. 2021 №9. С.104–111.
26. Петренко І., Задорожна, Л. Клієнтські очікування та задоволення від електронних послуг у банківському секторі України. *Банківська справа та економіка*. 2022 №6. С.58–65.
27. Піддубна Т.. Аналіз технологій кібербезпеки для захисту електронних банківських послуг в Україні. *Захист інформації*. 2021 №4. С.28–34.
28. Пилипчук С., Кравець, Л. Досвід інтеграції цифрових банківських рішень в українській банківській системі. *Економічний вісник університету*. 2022. №8. С.35–42.
29. Поляков О., Сидоренко, В. Розвиток мобільного банкінгу в умовах пандемії COVID-19: український досвід. *Фінанси і кредит*. 2020.№2. С.81–88.
30. Радченко В., Семенюк, К. Вплив цифрових банківських послуг на задоволення клієнтів банків України. *Журнал економічних досліджень України*. 2021. № 6. С.22–28.
31. Сенів Б., Король В. Суб'єктно – об'єктний взаємозв'язок банківської системи та ринку інноваційного інвестування. *Економічний аналіз*.2022.Том 32. № 4. С.271-279.
32. Сенів Б., Бабій С. Сучасні підходи щодо банківського обслуговування із використанням інформаційно – комунікаційних технологій. *Економічний аналіз*. 2022.Том 32. № 4. С.144-151.
33. Сидорчук, П. Мобільний банкінг в Україні: аналіз популярності та бар'єри для користувачів. *Сучасні економічні дослідження*. 2022 №3. С.67–72.
34. Шульга Н. П., Савлук С. М. Новації зміцнення стійкості банків ЄС та їх синхронізація в Україні. *Фінанси України*. 2023. №9. С. 48–61.
35. Osei L. K., Cherkasova, Y., & Oware, K. M. (2023). *Unlocking the full potential of digital transformation in banking: A bibliometric review and emerging trend*. *Future Business Journal*, 9, 30.

36. Mutambik I. (2023). *Customer Experience in Open Banking and How It Affects Loyalty Intention: A Study from Saudi Arabia*. *Sustainability*, 15(14), 10867.
37. Papathomas A. (2024). *Financial institutions' digital transformation: The stages of the transformational path for incumbent banks*. *Journal of Financial Services Marketing*.
38. Dezem V., Sachan, S., Macedo, M., & Longaray, A. A. (2024). *Optimal data-driven strategy for in-house and outsourced technological innovations by open banking APIs*. *Future Business Journal*, 10, 116.
39. Cele N. N., & Kwenda, S. (2024). *Do cybersecurity threats and risks have an impact on the adoption of digital banking? A systematic literature review*. *Journal of Financial Crime*, 32(1), 31–48.
40. Gyau, E. B., et al. (2024). *Transforming banking: Examining the role of AI technology innovation and banks' financial performance*. *International Review of Financial Analysis*. (In press/Online first).